

STEREO
HCD 18166

iglice szívem

népdalok gyermekeknek

Hungarian Folk Songs for Children

HUNGAROTON
CLASSIC

Szvorák Kati
Téka

IGLICE SZÍVEM

Népdalok gyermekeknek / Hungarian Folk Songs for Children

Feldolgozta / Arrangements by Kati Szvorák – Pál Havasréti, Kati Szvorák – József Birinyi [1], [2]

Állatos énekek / Animal songs	3'00"
[1] Volt nekem egy kecském / I had a goat once	0'37"
[2] Házasodik a tücsök / The cricket is getting married	1'13"
[3] A macskának négy a lába / The cat has got four legs	1'08"
Játékdalok / Children's game songs	5'50"
[4] Erdőjáróznak a lányok / Maids are dancing to roundelay	3'10"
[5] Iglíce, szívem, iglice / Cammock, my sweetheart	0'35"
[6] Csillag Boris	2'03"
Lakodalmások / Wedding songs	3'24"
[7] Piros pünkösdrózsa / Red peony	1'05"
[8] Patkóéknál, Patason / At the Patkó family's place	0'40"
[9] Vékony cérna, köménymag / Thin thread, caraway seed	0'53"
[10] Széles az én kedvem ma / I'm in such high spirits today	2'03"
Névcáfólok / Name-mocking songs	4'00"
[11] S a te fejed / And your head is	1'39"
[12] Ádám, kutya ül a hátán / Adam, a dog sits on his back	2'20"
Táncdallamok / Dance melodies	3'09"
[13] Uccu, dárom / Go on, my lovey-dove	0'45"
[14] Télen nagyon hideg van / In winter it's very cold	0'35"
[15] Szélről legeljete / Graze on the outskirts	0'24"
[16] Cinege, cinege / Titmouse, titmouse	0'21"
[17] Hopp, Juliska / Hey, Juliska	1'01"
Moldvai párosítók / Match-making songs from Moldavia	3'32"
[18] Tamás Gyurka ideki / Tamás Gyurka out here	0'38"
[19] Megvirágzott a diófa / The nut-tree burst into bloom	2'53"
Újévköszöntők / New year's greetings	3'20"
[20] Éjfél után / It is one past midnight	1'54"
[21] Új esztendő, vígságszerző / New year, joyful	1'25"
Farsangolás / Carnival	3'15"
[22] Talalaj, talalaj / Talalay, talalay	0'49"
[23] Sárdó, gyűj el / Shrove-tide, come around	0'33"
[24] A, a, a, a farsangi napokba / In, in, in, in the carnival days	1'51"

Tavaszi szokásdalok / Spring customs songs

[25] Ez ki háza / Whose is this house	0'52"	2'46"
[26] Majd elvisszük kecevicét / We shall take kecevice	0'47"	
[27] Ma van húsvét napja / Today here is Easter Sunday	1'06"	
Karácsonyi dalok / Christmas songs		7'54"
[28] Csordapásztorok / When shepherds are tending	1'13"	
[29] Pásztorok keljünk fel / Shepherds, let's all get up	1'03"	
[30] Hej, víg juhászok / Hey, jolly shepherds	1'41"	
[31] A kis Jézus aranyalma / The little Jesus Christ is a golden apple	0'35"	
[32] Karácsonynak éccakáján / On Christmas Eve	0'49"	
[33] Eredj Éva a padlásra / Go, Éva, up to the loft	0'20"	
[34] Karácsonynak éccakáján / On Christmas Eve	0'50"	
[35] Jancsika, Jancsika	0'32"	
[36] Üdvözlégy, kis Jézuska / Hail, Baby Jesus	0'46"	
[37] Óévbúcsúztató / Old year off song		2'30"

Összidő / Total time: 43'03"

KATI SZVORÁK

ének / voice

TÉKA EGYÜTTES / TÉKA ENSEMBLE

Pál Havasréti – bőgő / double-bass, [1]–[3], [4], [6], [7]–[10], [24], [27], tekerő / hurdy-gurdy, [1]–[3], [24], [27], koboz / kobsa, [19]–[21], gardon, [19], ütők / percussion [22], [23], György Lányi – brácsa / viola, [1]–[3], [6], [8]–[10], [13]–[17], [24], [27], duda / bagpipe, [4], [19], [32]–[34], koboz / kobsa, [19], [20], [21], ütők / percussion [22], [23], László Porteleki – hegedű / fiddle, [6], [8]–[10], [13]–[17], [24], Zoltán Porteleki – cimbalom [8]–[10], [13]–[17], [24]
József Birinyi – citera / zither, doromb / Jew's harp, facimbalom / wood-cimbalom, kortemuzsika, zajkeltők / rattles [1], [2]
János Dévai – bőgő / double-bass, doromb / Jew's harp, zajkeltők / rattles [1], [2]
László Kovács – citera / zither, doromb / Jew's harp, kiscimbalom / small cimbalom, koboz / kobsa, zajkeltők / rattles, [1]–[12], Péter Kardos – örmény dob / Armenian drum [19]
József Kozák – furulya / peasant flute [19], Zoltán Juhász – duda / bagpipe [30], [33], [34]
gyerekek / children
Júlia Eredics [6], [24], András Lipták [6], [11], [12], [21], [24], [31], Sára Porteleki [24], F. Pál Somogyi [26], Vera Berán, Zsófia Bojta, Amma Bojta, Judit Dunai, Eszter Eredics, Júlia Eredics, Kata Gombai, Virág Hargitai, Zsuzsa Kiss, András Lipták, Sára Porteleki, Ágnes Somogyi, Zsófia Somogyi, F. Pál Somogyi, Márk Zalavári
ének / voices

Magyar nyelven / Sung in Hungarian

Kati Szvorák has been pursuing her path as a folksinger for almost twenty years. She has been the winner several folk music contests Tavasz szél (1976, 1978), Röpülj páva (1981) as well as the Lajtha memorial competition (1988). She holds various distinctions: Young Artist of Folk Arts (1980), honorary citizen of Fülek (1997), Liszt Prize (2000), Hungaroton Prize (2001) and Kodály Prize (2002). She released 15 solo recordings. In the last twenty years she has given more than 2000 concerts in 27 countries of three continents. The reappearance of her album *Iglice szívem* eloquently prove that the original Hungarian folk song purified by centuries can develop the soul of both children and adults to be more sensitive and plentiful.

When selecting songs for this children's album the standpoint was to provide each age-group with the right song. There are several songs ornamented with figurations which at first hearing might seem to be difficult, nevertheless children are able to acquire them easily for their barely touched juvenile taste is most open and susceptible to receive every novelty and originality. The major part of the recorded folk songs belongs to the compulsory curriculum at schools, thus this record might be of great importance for teachers, parents and, above all, for children. These songs help us to see "how the world reflects itself in the soul of the Hungarian child" (Kodály).

Besides *animal songs* and *dance melodies* extremely popular in children's dance-houses the first part of the CD presents feature *children's game songs* with words and actions close to those of custom songs. The vast majority of wedding songs and *match-making songs* imitate adults' weddings like the best of children's game do.

The second part offers a taste of the tunes of folk songs related to Calendar days. Following the night-watchman's New Year greeting song from *Szany*

comes a well-known *Nagyszalonta* variation which was noted down by János Arany (a well-known 19th century poet) and Kodály found the song itself in 1916. The songs of *Talalay-Sunday* (the next to follow the last Sunday of Carnival) were found by Kodály in the Zobor region. That is the time for girls to do their customary joyous Carnival gift-collecting. Early morning the schoolage girls visit houses and sing, and in return for their songs they are given eggs or money by the housewives. On *Shrove Sunday* (the last Sunday of Carnival) lads and schoolboys visit each house taking baskets and spits along with them. They put the eggs in the basket and the bacon and sausage on the spit. *Carnival* lasted from Epiphany to Shrove Tuesday. The words and melody of the Carnival song in this record recall the world of the bygone student life. The popular custom called *villő* belongs to Palm Sunday in the Zobor region. Maids stand with rib-boned willow-twigs at the windows and sing the "villő" song. In the parts of the river *Ipoly* *throwing the straw-dummy* is customary. Girls clothe a straw-dummy which is called *kicevice* and bring it through the village and throw it in the river. This act is allegorical: getting free from the winter cold and evil. The two customs are often combined; at some places the womanly dressed straw-dummy, the allegory of the expelled winter is taken out of the village first, then they come back with decorated green twigs indicating the arrival of the new season. Chanting the Easter song is customary in Bereg-Szatmár county. On the first day of Easter lads visit all the families having marriageable daughters. Their leader is the "toast-master" and another one is the "egg-collector". The *Christmas carols* are about the birth and the greeting of Jesus. The *old year off* song collected by Kodály was sung by Szatmár-county youngsters on the last night of the old year.

Szvorák Kati közel húsz éve járja a saját, önálló népdalénekesi útját. Népzenei versenyek győztese: Tavasz szél (1976, 1978.), Röpülj Páva (1981), Lajtha emléktárgy (1988). Több kitüntető cím birtokosa: A Népművészet Ifjú mestere (1980), Fülek díszpolgára (1997), Liszt-díj (2000), Hungaroton-díj (2001), Kodály-díj (2002). Eddig 15 önálló kiadványa jelent meg. Az elmúlt 20 évben több mint kétezerszer koncertezett három kontinens 27 országában. A most újra kiadott *Iglice szívem* című albuma ékes bizonyítéka annak, hogy az évszázadok alatt letisztult, eredeti magyar népdal érzékenyebb és gazdagabbá teheti a gyermek és a felnőtt lelkét egyaránt.

E gyermeklemez válogatásánál fontos szempont volt, hogy minden korosztály megtalálja a neki megfelelőt. Több díszített, első hallásra talán nehéznek tűnő népdal is szerepel a lemezen, ám a gyerekek könnyen elsajátíthatják, hiszen még alig érintett gyermeki ízlésük sokkal fogékonyabb, nyitottabb minden új és eredeti befogadására.

A kiválasztott népdalok túlnyomó többsége kötelező iskolai tananyag, így a lemez fontos segédeszköz lehet a pedagógusnak, szülőnek és elsősorban a gyermeknek. Főként ezeken a dalokon keresztül láthatjuk, „hogyan tükröződik a világ a magyar gyermek lelkében” (Kodály).

A gyermektáncházakban igen közkedvelt *állatos énekek* és *táncdallamok* mellett a lemez első felén találhatóak a *gyermekjátékdalok*, melyeknek szövege és cselekménye a szokások dalaihoz áll közel. A *lakodalmások* és *párosítók* nagy része a felnőttek lakodalmát utánozza, akárcsak a gyermekjátékok java. A második rész a jeles napok szokásdalaiból ad ízelítőt. A szanyi éjjeliőr *újévköszöntő* éneke

után egy közhírt nagyszalontai változat hangzik el, melyet Arany János is feljegyzett, Kodály pedig 1916-ban találta meg a dalt. *Talalay-vasárnap* (farsang utolsó előtti vasárnapja) dalait Kodály fedezte fel a Zobor-vidéken. Ez a lányok vidám farsangi adománygyűjtő szokásának ideje. Az iskola korú leányok kora reggel házról házra járnak, énekelnek, s énekükért a háziasszonytól tojást vagy pénzt kapnak. *Sardó-vasárnap* (farsang utolsó vasárnapja) a legények és iskolás fiúk járták végig a falut, kosarat, nyársat vittek magukkal. A kosárba az ajándékba kapott tojást rakták, a nyársra a szalonnát, kolbászt húzták. A *farsang* Vízköszöntő Húshagyóig tartott. A lemezen található farsangos dal szövege és dallama a régi diákélet világát idézi. Virágvasárnaphoz kapcsolódik a *villő* nevű népszokás a Zobor-vidéken. Fiatal lányok felszalagozott fűzfaágakkal az ablakok alá állnak, és a villő-éneknek énekelik. Az Ipoly-vidéken a *kiszeajtás* a szokásos. A kisleányok egy szalmabút felöltöztetnek, melyet *kicevice*nek neveznek, ezt végighordják a falun, majd a patakba dobják. Cselekedetük jelképes: megszabadulás a tél hidegétől minden bajtól. A két szokás gyakran társulhat, egyes helyeken a női ruhába öltöztetett szalmabút, a kiűzött tél jelképét vitték ki először a faluból, majd feldíszített zöld ággal jöttek haza, jelezve az új évszak megérkezését. A *húsvéti* dal kántálása hagyományos Bereg-Szatmár megyében. Húsvét első napján a legények sorra járkák a lányok házakát, vezérük a „beköszöntő”, egy másik a „tojásvivő”. A *karácsonyi* énekek Jézus születéséről és köszöntéséről szólnak. A Kodály gyűjtötte óvábúcsúztató Szatmár megyei fiatalok énekeltek az őszöntő utolsó estéjén.

Szövegek

- [1] Volt nekem egy kecském, tudod-e?
Kertbe rekesztettem, látod-e?
Megette a farkas, tudod-e!
Csak a szarvát hagyta, látod-e?

(Somogy)

- [2] Házasodik a tücsök,
szúnyog lányát kéri,
Csiszeg-csoszog a tetű,
násznag akar lenni.
Odaugrik a bóha,
vőfély akar lenni,
Mindenféle csúf bogár
vendég akar lenni.

Gólya volt a szekundás,
kis béka a flótás,
Dongó darázs a brügös,
pulyka volt a primás.
Táncba ugrik a majom,
megjárja a polkát,
Híres betyár a bagoly,
lesi a hurkáját.

Farkas volt a mézszáros,
hat ökröt levágott,
A mellé még malacot,
ötvenet kirántott.
Kecske volt a szakácsné,
jó gulyáshúst főzött,
Míg az ebéd elkészült ...
a tücsök megszőkött.

(Dunántúl)

- [3] A macskának négy a lába,
Ötödik a farkincája,
Dere dede, dere dede,
dere dede dededede.

Azon megyünk Móduvába,
Móduvának országába,
Dere, dede, dere, dede,
dere dede dededede.

Lyrics

I had a goat once, do you know?
I shut him up in the garden, can you see?
The wolf did eat him, do you know?
Only his horn was left, can you see?

(Somogy region)

The cricket is getting married
And asks for the gnat's daughter's hand,
A-shuffle and a-scuffle,
the louse wants to be the best man.
Jumping here and there
the flea wants to be a witness,
All sorts of ugly bugs
want to be invited.

The stork played second fiddle,
the little frog the flute,
the humble-bee played the bass
and the turkey was the leader.
Springing into dance
the monkey leads the polka,
the famous ruffian, the owl
eyes his sausage.

The wolf was the butcher,
he butchered six oxen,
and he fried
fifty piglets besides.
The nanny-goat was the cook
and she cooked a fine goulash,
by the time the meal was prepared,
the cricket had run off.

(Transdanubia)

The cat has got four legs,
the fifth one is his tail,
derry derry down
derry derry down derry.

On that we go to Moldavia,
to the land of Moldavia,
derry derry down
derry derry down derry.

A macskának fehér lába,
Avval megyek Móduvába,
Dere dede, dere dede,
dere dede dededede.

Avval megyek Móduvába,
Móduvának országába,
Dere dede, dere dede,
dere dede dededede.

(Csík)

- [4] Erdőjáróznak a lányok,
táncra perdülnek a lábok.
Melyik járja a legszebben,
azok a legügyesebbek.

Erdő, erdő, de magos vagy,
kisangyalom, de messzi vagy.
Ha az erdőt levághatnám,
kisangyalom megláthatnám.

De szeretnék páva lenni,
mesterürnek lánya lenni.
Mesterürnek lánya lenni,
tanítónak párja lenni.

(Somogy)

- [5] Iglice, szívem, iglice,
Aranyos lábú iglice,
Ahová te hajlasz,
En is oda hajlok,
iglice.
Arok mellett jártamba,
Tüske ment a lábamba.
Rajta kap, rajta kap,
Mindenhova belekap.

(Dunántúl)

- [6] Csillag Boris, tudom a nevedet,
Érted vagyok halálos beteged.
Vesd, rám, rózsám, fekete szemedet,
Hogy tudják meg, ha szeretsz engemet.

Konkoly levél, tiszta búza,
Majd kinyílik az ibolya.
Az ibolyát akkor szedik,
Mikor reggel harmat esik.

The cat has got white legs,
on those I go to Moldavia,
derry derry down
derry derry down derry.

On those I go to Moldavia,
to the land of Moldavia,
derry derry down
derry derry down derry.

(Csík)

Maids are dancing to a roundelay,
they begin to dance.
Those who dance most prettily
are the best.

Woodland, woodland, how high you are,
my sweetheart, how far you are.
Could I only chop the woodland down
I could see my sweetheart.

I long to be a peahen,
to be the daughter of a craftsman.
To be the daughter of a craftsman
and the schoolmaster's mate.

(Somogy region)

Cammock, my sweetheart, cammock,
gilt-stalked cammock.
wherever you sway
there do I also,
cammock.
A-walking by a ditch
a thorn went into my foot.
How it sticks, how it sticks,
how it sticks everywhere.

(Transdanubia)

Csillag Boris, I know your name,
I am sick to die for love of you.
Cast your black eyes upon me,
let them know that you love me.

Cockle-leaf, pure wheat,
the violet will bloom soon.
The violet is picked when
the dew falls in the morning.

Én az uram nem szeretem,
Még a csókját se kedvelem.
Ifjú csak illet engem,
Barna legény szeret engem.

Bár szeretne, bár elvenne,
Bár piros papucsot venne,
Arany láncot, tizenkettőt,
Három aranyos fékettőt.

Három háznál hat kemence,
Össze vissza jártam még sincs este.
Ha nincs este van menyecske,
Kincsem rózsám teremtetten.

Ablakim alatt van egy fa,
Arany alma terem rajta.
Olyan poshadt, mint az író,
Egye meg a szolgabíró.

(Heves megye)

[7] Piros pünkösdrózsza,
Kihajlott az útra,
El akar hervadni,
Nincs, ki leszakassza.

Szakaszd le te, Rozi,
Kösd meg bokrétnának,
Tedd a Varga Gyura
Pörge kalapjába!

Bele is teheti,
Meg is viselheti,
Az ő lányágaér,
Szép ifjúságaér.

(Dunántúl)

[8] Patkóéknál, Patason,
Macskát sütnék rostélyon,
Ugy viszik át Balonyra,
A nagy lakodalomra.

Verekyei laponos
Leescet a kalapom.
Hidasi lány, angyalom,
Vedd föl az én kalapom!

I don't love my husband,
I even dislike his kisses.
Only young men suit me,
A brown man loves me.

Would that he married me,
would that he bought me red slippers,
a dozen gold necklaces,
three gilded bonnets.

Six ovens in three houses,
I went to and fro yet night hasn't fallen.
If it's not night yet there's a wife,
hey, my dearest rose.

There's a tree by my window,
it yields golden apples.
As sour as buttermilk,
let the sheriff eat it all.

(Heves county)

Red peony
over the road it bent,
it will wither
for no one would pick it.

Pick it, Rozi,
make a garland and
put it in Gyura Varga's
rakish hat!

She might put it in,
he might wear it
for the sake of her virginity,
for the sake of her youthful beauty.

(Transdanubia)

At the Patkó family's place in Patas,
they grill cats on gridirons,
they bring them to Balony,
to the big wedding-breakfast.

On the Verekye plain
my hat it did fall down.
my angel, maid from Hidas,
pick up that hat of mine!

Három icce kendermag,
Jaj de büszke legény vagy!
Mit ér az a büszkeség,
Hogyha nincsen feleség!

(Csallóköz)

[9] Vékony cérna, köménymag.
Aj de kicsi legény vagy.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Kopasz csirke, vadliba,
Gyere pajtás lagziba.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Aranybárány, aranykos,
Szép menyasszonyt viszünk most.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Egy szem búza, egy szem rozs,
Menyasszonyunk aranyos.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Árpapító, zabkenyér,
Jaj, de szép a vőlegény.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Szép a tavasz, szép a nyár.
Szép, aki párjával jár.
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Ju-ha-ha-ha ha-ha-ha.

(Zobor-vidék)

[10] Széles az én kedvem ma,
Nem fér ebbe a házba.
Eje, haja, csuhajna,
Nem fér ebbe a házba.

Kicsi nekem ez a ház,
Kirúgom az oldalát.
Eje, haja, csuhajna,
Kirágom az oldalát.

Three quarts of hemp seed,
you're such a proud show-off!
what is that pride good for
when you haven't got a wife.

(Csallóköz)

Thin thread, caraway seed,
Such a small lad you are.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Scalded pullet, wild goose,
come along, pal, to the wedding.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Golden lamb, golden ram,
we'll take away a fair bride.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

A grain of wheat, a grain of rye,
our bride is fair and kind.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Barley-loaf, oat-cake,
oh, the bridegroom is so fair.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

Fair is spring, fair is summer,
fair are those who go about in twos.
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha,
Hey-ha-ha-ha ha-ha-ha.

(Zobor region)

I'm in such high spirits today,
that they won't fit in the house.
Hey-nony-no, hey-nony-no,
that they won't fit in the house.

This house is small for me,
so I'll kick its walls out.
hey-nony-no, hey-nony-no,
so I'll kick its walls out.

Rűg ki, ne had magadat,
Forgasd, forgasd párodat!
Eje, haja, csuhajna,
Forgasd, forgasd párodat!

Kurta lábú kis fiú,
Járjad te is ujujú!
Eje, haja, csuhajna,
Járjad te is ujujú!

Nem megyek én még haza,
Mert a cigány jól húzza.
Eje, haja, csuhajna,
Mert a cigány jól húzza.

(Mezőség)

- [11] S a te fejed akkora
s a te fejed akkora
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

Mint a szőlőbokróska,
mint a szőlőbokróska.
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

S a te orrod akkora,
s a te orrod akkora,
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

Mint egy nagy sós uborka,
mint egy nagy sós uborka,
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

S a te szájad akkora,
s a te szájad akkora,
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

Mint a kemence szája,
mint a kemence szája,
Csillárom hop, hop, hop,
Csillárom hop.

(Moldva)

Jump up high, don't tire yourselves,
spin your partner round!
Hey-nonny-no, hey-nonny-no,
spin your partner round!

Stubby-legged little boy,
step to it you, too, hey-hi!
Hey-nonny-no, hey-nonny-no,
step to it you, too, hey-hi!

I'm not going home yet,
for the gipsy's playing well.
Hey-nonny-no, hey-nonny-no,
for the gipsy's playing well.

(Transylvanian Heath)

And your head is as big,
and your head is as big,
my darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

As a little vinestock,
as a little vinestock.
My darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

And your nose is as big,
and your nose is as big,
My darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

As a huge salted gherkin,
as a huge salted gherkin.
My darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

And your mouth is as big,
and your mouth is as big,
my darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

As the mouth of an oven,
as the mouth of an oven.
My darling, hup, hup, hup,
my darling, hup!

(Moldavia)

- [12] Ádám, kutya ül a hátán.
Éva, vigyen el a héjja.
Férke, szalad az egérke.
Gyurka, kell-e kutyahurka?
Jankó, pipadohány zacskó.
Julesa, hun a budí kulcsa?
Inke, paszulys az inge.
Pista, pislog a galuska.
Balázs, hátán van egy darázs.
Jakab, törjön ki a nyakad.
Lajos, az élete bajos.
Rozi, rogyon rád a budi.
Zsiga, fején van a csiga.
Sándor, kenyérhajon táncol,
galuskaér kesereg,
széplányokért pityereg.

(Alföld)

- [13] Uccu dárom, madárom,
Kapuba vár a párom.
Kettő, vagy három,
Uccu dárom, madárom.

Kék pántlikás a szoknyám,
Szombat este veszem rám,
Csak azért veszem rám,
Hogy a babám nézzem rám.

Uccu dárom, madárom,
Szeret engem a párom,
Dárom, madárom,
Elveszem őt a nyárom.

Uccu vászon tarisznya,
a gyűrűmet add vissza.
Dárom, madárom,
Uccu dárom, madárom.

(Dunántúl)

- [14] Télen nagyon hideg van,
Nyáron nagyon meleg van.
Soha sincs jó idő,
Mindig esik az eső.

Ádám, a dog sits on his back.
Éva, let the hawk take you.
Férke, the mouse runs there.
Gyurka, dog's meat sausage is what you want.
Jankó, a pouch of pipe tobacco.
Julesa, where's the shithouse?
Inke, her shirt is all green beans.
Pista, the noodles blink.
Balázs, there's a bee on his back.
Jakab, won't you break your neck.
Lajos, his life isn't bed of roses.
Rozi, may the shithouse fall on you.
Zsiga, there's a snail on his head.
Sándor, dancing on a crust of bread
cries for his noodles,
and whines for pretty girls.

(Great Hungarian Plain)

Go on, my lovey-dove,
my sweetheart is a-waiting at the gate.
Two or three,
go on, my lovey-dove!

My skirt has a blue ribbon,
Saturday night I put it on,
I only put it on so that
my sweetheart would look at me.

Go on, my lovey-dove,
my sweetheart loves me,
my lovey-dove,
I'll marry her this summer.

Go on, linen satchel,
give my ring back to me.
My lovey-dove,
go on, my lovey-dove!

(Transdanubia)

In winter it's very cold,
in summer it's very hot.
The weather's never fine,
it always rains.

Esik eső, fúj a szél
Hull a fáról a levél.
Káromodik a juhász,
Hogy a nyája széjjelmász.

Erre kakas, erre tyúk.
Erre van a gyalogút.
Erre te, arra te,
Anyád is olyan, mint te.

(Dunántúl)

- [15] Szélről legeljetelek,
Fának ne menjetek.
Mert ha fának nekimentek,
Fejeteiket beveritek.
szilikút, szanyí kút,
Szentandrási sobri kút.

(Dunántúl)

- [16] Cinege, cinege,
Aranyos pintyőke.
Estébe, hajnalba,
Szépen szól a hangja.

Borom a pincébe,
Magam a szőlőbe,
Pohár a kezembe,
Hadd igyak belőle.

(Dunántúl)

- [17] Hopp, Juliska,
Hopp, Mariska,
Hej, gyere vélem
Egypár táncra.

Így kell járni,
Ugy kell járni.
Sári, Kati tudja,
Hogy kell járni.

Fogd a kontyod,
Hogy ne lógjon,
Sej, hogy a hajtűd
Kí ne hulljon.

It rains and the wind blows,
the leaves are falling from the trees.
The shepherd is cursing,
for his herd keeps on breaking up.

Cock here, hen there.
This way the footpath goes.
You here, you there,
your mother, too, is just like you.

(Transdanubia)

Graze on the outskirts,
don't bump into trees.
For if you bump into trees
you'll hurt your heads.
Szil well, Szanyí well,
Sobor well in Szentandrási.

(Transdanubia)

Titmouse, titmouse,
golden finch.
At night, at dawn
their voices sound fair.

My wine's in the cellar,
I'm in the vineyard
glass in hand,
let me drink out of it.

(Transdanubia)

Hey, Juliska,
ho, Mariska,
hey, come along
to dance with me.

Here's how to do it,
there's how to do it.
Sári and Kati know
how to do it.

Hold on to your bun,
so that it doesn't slip,
oh, don't let
your hairpin fall.

Fordulj bolha,
Csosszantóra,
Járd el a táncot,
Régi módra.

(Dunántúl)

- [18] Tamás Gyurka ideki
A kutyákat kergeti.
Tölem mind azt üzeni,
Egy szép leány menjen ki.

Egy szép leány menjen ki.
Egy kupa bort vigyen ki
Egy kupa bort vigyen ki
Hogy igyák meg odaki.

Csiba kutya, ne ugass,
Hogy gyűljön a guzsalyas.
Ha meggyúl a guzsalyas,
Attól tova mind ugass.

(Moldva)

- [19] Megvirágzott a diófa,
Megvirágzott a diófa.
Nagyot hajtott három ága,
Nagyot hajtott három ága.

Még nagyobb az árnyéka,
Még nagyobb az árnyéka.
Árnyék alatt egy vetett ág,
Árnyék alatt egy vetett ág.

Ki s ki fekszik abba ágyba?
Ki s ki fekszik abba ágyba?
Fekszik, fekszik, János bíró,
Fekszik, fekszik János bíró.

Ki s ki sétál ott előtte?
Ki s ki sétál ott előtte?
Sétál, sétál, Mária asszony.
Sétál, sétál Mária asszony.

Mit kötsz, mit kötsz, Mária asszony?
Mit kötsz, mit kötsz, Mária asszony?
En bokrétát, János bíró.
En bokrétát, János bíró.

Kiss your partner
and shuffle while you do it.
Do this dance
in the old-fashioned way.

(Transdanubia)

Tamás Gyurka out here
is a-chasing the dogs.
All I'm saying is that
a fair maid must go out.

A fair maid must go out.
A goblet of wine must she take out,
a goblet of wine must she take out
and let them drink it out there.

Csiba dog, don't you bark,
let the spinning-room be filled.
When the spinning-room is filled
then you should bark again.

(Moldavia)

The nut-tree burst into bloom,
the nut-tree burst into bloom.
Three of its branches grew quite big,
three of its branches grew quite big.

Even bigger its shadow did grow,
even bigger its shadow did grow.
In the shadow a bed is made,
in the shadow a bed is made.

And who, who lies upon that bed?
And who, who lies upon that bed?
Sheriff János, he lies there,
sheriff János, he lies there.

And who, who is walking in front of him?
And who, who is walking in front of him?
Mistress Mária, she walks there.
Mistress Mária, she walks there.

What are you doing, doing, mistress Mária?
What are you doing, doing, mistress Mária?
I'm making a garland, sheriff János.
I'm making a garland, sheriff János.

Kösd meg szépen s tedd a szegre,
Kösd meg szépen s tedd a szegre,
Mikor kimensz, mikor bemensz.
Mikor kimensz, mikor bemensz.

Mind azt gondold, hogy én vagyok,
Mind azt gondold, hogy én vagyok,
Mikor nézed, ha nem vagyok.
Mikor nézed, ha nem vagyok.

(Moldva)

- [20] Éjjel után egyet ütött,
Adjunk hálát az istennek!

Kérjük a mennyei Atyát,
Térjessz ránk szent áldását!

Áldjon meg jó egészséggel,
Mezeinket bő terméssel.

Jézus anyja, Szűz Mária,
Légy hazánk pártfogója.

Éjjel után egy az óra,
Eljött új esztendő napja.

(Dunántúl)

- [21] Uj esztendő, vígságszerző,
most kezd újulni,
újulása víg örömet
most kezd hirdetni.

Hirdeti már a Messiást
eljöttek lenni,
legyetek a nagy Istennek
buzgó hívei!

Megtartódnak,
táplálódnak mondj hozsannákat!
Hozsanna néked, Úr Jézus,
adj víg napokat!

Víg napokkal, bor, búzával
látogass minket,
mi is néked úgy szentelünk
víg esztendőket.

(Alföld)

Make it nicely and hang it on the nail.
Make it nicely and hang it on the nail.
When you walk out, when you walk in,
When you walk out, when you walk in,

Think of me always,
think of me always,
When you look at it and I'm not there,
when you look at it and I'm not there.

(Moldavia)

It is one past midnight,
Let's thank God!

Let's beg our heavenly Father
To extend his sacred blessing on us!

Bless us with good health,
Our fields with heavy crop.

Jesus Christ's mother, Blessed Virgin Mary,
Be the patroness of our native country.

It is one past midnight,
It is New Year's Day.

(Transdanubia)

New year, joyful,
has come again,
its return now heralds
jolly rejoicing.

It heralds the Messiah
to have come,
be zealous believers
in God Almighty!

Sing hosanna to your Saviour,
Bread of Life!
Hosanna to You, Lord Jesus,
give us happy days.

Visit us with happy days,
with wine and grain,
and we, too, shall consecrate
happy years to You.

(Great Hungarian Plain)

- [22] Talalay, talalay Tök Lőrinc!
Táncba szökött a kakas,
Feldöntötte a vaját.
Mivel sütik a rétest?
Kútyi vízzel.
Hát a bélest?
Pataki vízzel.
Agyigó, agyigó, fassang, fassang!
Ifjú embereknek hajlós pálcá,
ifjú asszonyoknak fehér fátyol,
agyigó, agyigó, fassang, fassang!

Öreg embereknek meleg bunda,
öreg asszonyoknak meleg suba.
Agyigó, agyigó, fassang, fassang!

(Zobor-vidék)

- [23] Sárdó, gyűj el,
hossz melegt!
Micsodai meleget?
Nyári meleget.
Haj székecske, székecske,
szőlő dombocskája,
zab szemerodjen,
buza bokrosodjon,
király lova hízzon,
azon megyünk hadba,
török háborúba.
Csik, csik, mácsik,
mákos mácsik!

(Zobor-vidék)

- [24] A, a, a,
a farsangi napokba,
a farsangi napokban
leszünk mi is vígabbak.
A, a, a,
a farsangi napokba!

A, a, a,
a farsangi diákok,
a farsangi diákok
piros nadrágban járnak.
A, a, a,
a farsangi diákok.

Talalay, talalay, Tök Lőrinc!
The cock jumped high,
the butter toppled over.
What do you bake pastry with?
With water from the well.
And turnover pie?
With water from the brook.
Nut, nut, carnival, carnival!
Pliant birch sticks for the young men,
white veils for the young maids,
nut, nut, carnival, carnival!

Warm furcoats for the old men,
warm sheepskin-coats for the old women.
Nut, nut, carnival, carnival!

(Zobor region)

Shrove-tide, come around,
bring warmth along!
What warmth?
Summer warmth.
Hey, stool, stool,
hillock of the vineyard,
oat grow thick,
wheat grow thick,
may the king's horse grow fat,
on it we take the field
in the war against the Turks.
Oodle, oodle, noodle,
poppyseed noodles!

(Zobor region)

In, in, in,
in the carnival days,
in the carnival days
we shall skip for joy.
In, in, in,
in the carnival days!

The, the, the,
the carnival students,
the carnival students
they go about in red trousers.
The, the, the,
the carnival students.

Ból, ból, ból,
három nagy keszkenőből
mind asszonyok, mind lányok
elül bögyöt csinálnak.
Ból, ból, ból,
három nagy keszkenőből.

Gé, gé, gé,
őregasszony gégéje,
őregasszony gégéje
sör, pálinkát bevenne.
Gé, gé, gé,
őregasszony gégéje.

Ku, ku, ku,
a kakas kukorékol.
Szeretem a taréját,
jó metéltbe a nyakát.
Ku, ku, ku,
a kakas kukorékol.

ha, ha, ha,
itt a farsang dereka.
Leánynak kell szép ruha,
férjhez menne, ihaha,
ha, ha, ha,
itt a farsang dereka.

(Dunántúl)

[25] Ez ki háza, ki háza
Jámbor Kovács Béláé
Villó, villó.

Várj meg, kereszt, várj meg.
Mind rózsás pallagon
Villó, villó.

Hadd fonjam be sárhajam,
Hadd vegyem rám gyolcsingem
villó, villó.

(Zobor-vidék)

With, with, with,
with three big kerchiefs
all women, all maids
they pad out their busts.
With, with, with,
with three big kerchiefs.

An, an, an,
an old woman's throat,
an old woman's throat
would sup beer and brandy.
An, an, an,
an old woman's throat.

Cock-a-doodle-doo,
the cock he is a-crowing.
I love his comb
and his neck with fine noodles.
Cock-a-doodle-doo,
the cock he is a-crowing.

When, when, when,
when the height of carnival time is here.
Maids want fine dresses,
maids would wed, wahey,
when, when, when,
when the height of carnival time is here.

(Transdanubia)

Whose is this house, this house?
It is pious Béla Kovács's,
villó, villó.

Wait, crucifix, wait for me,
on all fallows full of roses,
villó, villó.

Let me braid my blond hair,
let me put on my linen shirt,
villó, villó.

(Zobor region)

[26] Majd elvisszük kicevicét villó.
Majd behozzuk a zöld ágat villó.
Gyerekeknek hajlós pálcát villó.
Legényeknek fényes fegyvert villó.
Leányoknak fehér fátyolt villó.

(Zobor-vidék)

[27] Ma van húsvét napja,
másod éjszakája,
jól tudjátok,
kinek első napján,
Jézus feltámadván
dicsőségbe.

Lám a madarak is,
hangicsálnak ők is,
vigadoznak,
szép plánták ujulnak,
termőfák vidulnak,
virágoznak.

Mária, Borbála,
Rebeka, Zsuzsánna,
kegyes szűzek,
keljtek fel ágyból,
cifra nyoszolyából,
mit alusztok!

Hímes tojás léssen
tizenkét pár készen
mi számunkra,
ha pedig nem léssen,
hideg vizem készen
számotokra.

(Szatmár)

[28] Csordapásztorok, midőn Betlehembe
Csordát őriznek éjjel a mezőbe

Isten angyalai jövének melléjük,
Nagy félelemmel telék meg ő szívök.

Örömet mondok néktek, ne féljete,
Mert ma megszületett a ti üdvösségetek!

(Mezőség)

We shall take kicevice away, villó.
We shall bring the green branch in, villó.
For children pliant birch sticks, villó.
For lads bright weapons, villó.
For maids white veils, villó.

(Zobor region)

'Today here is Easter Sunday,
the second night,
you know well,
on whose first day
Jesus rose again
in glory.

Lo, so do the birds
they sing, too,
how they rejoice,
trees rejoice,
bunches are grown up
and they blossom.

Mária, Borbála,
Rebeka, Zsuzsánna,
pious virgins,
get up from your beds,
from your adorned couches,
why on earth are you sleeping?

There shall be Easter eggs,
twelve pairs ready
for us,
and if there aren't any,
my cold water will be ready
for you.

(Szatmár region)

When shepherds are tending a flock
In Bethlehem at night in fields

God's angels come down to them
And fear strikes in their hearts.

Have no fear, I tell you a joyful thing:
Your salvation has been born.

(Transylvanian Heath)

[29] Pásztorok keljünk fel,
Hamar induljunk el.
Betlehem városába,
Rongyos istállócskába.

Siessünk, ne késsünk,
Hogy még ezen éjjel
odaérhessünk,
mi urunknak tiszteletet
tehessünk.

(Dunántúl)

[30] Hej, vig juhászok, csordások,
csörgedeznek a források.
De gyönyörű ez az éjjel,
bár tekintetek csak széjjel.

Hát ime, Betlehem felett
láthattok nagy fényességet.
Ott egy csillag is megállott,
rongyos pajtánál leszállott.

Hogy felserkentem álmomból,
láttam csillagot Jákobtól.
Hogy felkeltem, láttam tüzet,
mely jelentett egyszülöttet.

Hogy ültem a tűz melegén,
hát ime, egy fényes legény
hírdet glóriát, örömet,
mely megnyitja szíveinket.

(Palóc-föld)

[31] A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos szűz az anyja.
Két kezével ápolja,
Lábaival ringatja.

Ó te dudás, mit szundikálsz?
Fényes az ég, nem kell lámpás,
Fújjad, fújjad a dudád,
Zengi Jézusnak szép nótát.

(Dunánál)

Shepherds, let's all get up,
soon we start.
For the city of Bethlehem,
to a poor little barn.

Let's make haste, don't tarry
so that tonight
we can get there
and can pay our respects
to Our Lord.

(Transdanubia)

Hey, jolly shepherds, herdsman;
springs are babbling.
How wonderful this night is,
wherever you just look around.

Lo and behold, over Bethlehem
you can see a great light.
Over there a star did stop,
at a poor barn it did descend.

As I awoke with a start
I could see James's star.
As I got up I saw fire,
it heralded the Only Begotten.

As I was sitting by the fire,
lo and behold, a radiant lad
heralded glory and joy
to open our hearts.

(Palóc Country)

The little Jesus Christ is a golden apple,
His mother is the Blessed Virgin Mary.
She takes care of him with her hands,
She rocks him with her legs.

Oh you bagpiper, why are you dozing?
The sky is shining, we don't need a lamp,
Pipe, pipe your bagpipe,
Pipe a nice song for Jesus Christ.

(Transdanubia)

[32] Karácsonynak éccakáján,
Krisztus születési napján.
Örüljünk hát, örvendezzünk,
Megszületett már minékünk.

[33] Eredj Éva a padlásra,
fogj egy pár galambot.
Te is, Ádám, a pincédbé,
Töltsd meg csutorádat,
Hogyha velünk Betlehembe
Be akartok jönni,
Siessetek turos vajas
Pogácsákat sütni!

[34] Jancsika, Jancsika,
Te gyere előre,
Térdet hajtván üdvözlődj,
Velünk együtt tisztelj,
Aldását Urunknak,
Malasztját nyájunknak,
Kérjük a kis Jézust,
Alle- alle- luja!

[35] Karácsonynak éccakáján,
Krisztus születési napján.
Örüljünk hát, örvendezzünk,
Megszületett már minékünk.

(Palóc-föld)

[36] Üdvözlégy, kis Jézuska,
üdvözlégy, ó kis baba,
mért fekszel a jászolba,
a hideg istállóba?

Hol a fényes palota,
hol a kényes nyoszolya,
hol a lépesmézecske,
vajjal mázolt köcsöge?

Ó, ha Magyarországon,
Bicske mezővárosban
jöttél volna világra,
akadnál jobb országra.

(Dunántúl)

On Christmas Eve,
on the birthday of Christ
let's feel happy then, rejoice,
he is born for us.

Go, Éva, up to the loft,
catch a couple of pigeons.
And you, Adam, go down to your cellar,
fill up your flask,
if you want to come
with us to Bethlehem,
make haste to bake
pastry with cottage cheese and butter!

Jancsika, Jancsika,
go you before
bending your knee salute Him,
with all of us reverence Him,
Blessings of Our Lord,
divine grace for our flock,
we ask baby Jesus,
Halle-hallelujah!

On Christmas Eve,
on the birthday of Christ
let's feel happy then, rejoice,
he is born for us.

(Palóc region)

Hail, Baby Jesus,
hail, oh, little baby,
why are You lying in the manger,
in a cold shed?

Where is the magnificent palace,
where is the fine couch
and some comb-honey
in a butter-glazed jug?

Oh, if You had come into the world
in Hungary,
in the borough of Bicske,
You could have found a better country.

(Transdanubia)

37 Gyászba borult napunk megújult,
Siralmas őszzendőnk elmúlt,
Szívünk teljes vigórommel,
Mert őszzendőnk ezennel megújult.

Erdők, mezők gyászba borúltak,
Téli hideg miatt nem szóltak,
De más teremtettt állatok,
Valakiket nézek, látok örülnek.

Gyertek mi is lássuk Urunkat,
Hajtsuk meg előtte magunkat,
Hogy többször is időkre,
Holnapokról esztendőkre virradjunk.

Our mournful days have revived,
Our woeful old year is gone,
Our hearts are filled with joy and merriness
For the old year has now revived.

Forests and meadows were plunged into mourning,
They spoke not because of the cold,
But now the created animals
Wherever I look I see them rejoicing.

Come let us behold the Lord too,
Let us bow down in front of him,
So that we may wake up to many more
Tomorrows and new years.

Line-by-line translation by Judit Reményi

KATI SZVORÁK CDs ON HUNGAROTON LABEL

ECLIPSE • NAPFOGYATKOZÁS

Hungarian Folksongs, Songs from Gyimes,
Love songs from Moldavia, Bagpipe songs,
Wedding songs from Felföld,
Night and down songs from Transylvania,
Prison-songs from Somogy and Gömör
Kati Szvorák – voice

HCD 18239

TÜNDÉRKERT • FAIRYLAND

Hungarian and Romanian Folkmusic from Transylvania
Katalin Szvorák, Márton Balogh,
Márta Sebestyén – voices
Male Chorus and Dance Ensemble of the Hungarian
Army

HCD 18136

LET US REJOICE! • ÖRVENDEZZÜNK!

Christmas in Central Europe,
Christmas Folksongs sung in Hungarian, Slovak,
Czech, Latin, Moravian, Polish, Croatian, Rumanian,
Germanian and Gypsy
Kati Szvorák – voice
Monarchia Orchestra

HCD 18249

ISPILÁNG • ICH SPIEL EIN

Children's Songs of Central Europe
Edited by Kari Szvorák
Kati Szvorák – song
Monarchia Orchestra, Ponitran Ensemble, Vujisics
Ensemble, Familia Černavec, Kőfaragók Ensemble

HCD 18250

ADD

Producer: Katalin Szvorák

Recording Producer: Ibolya Tóth • Balance Engineer: János Bohus

Photo: Zsuzsa Konecz • Design: Gábor Klebercz

© 1989 HUNGAROTON • © 2002 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Made in Hungary

STEREO
HCD 18166

iglice szívem

népdalok gyermekeknek

Hungarian Folk Songs for Children

HUNGAROTON
CLASSIC

Szvorák Kati

Téka

